

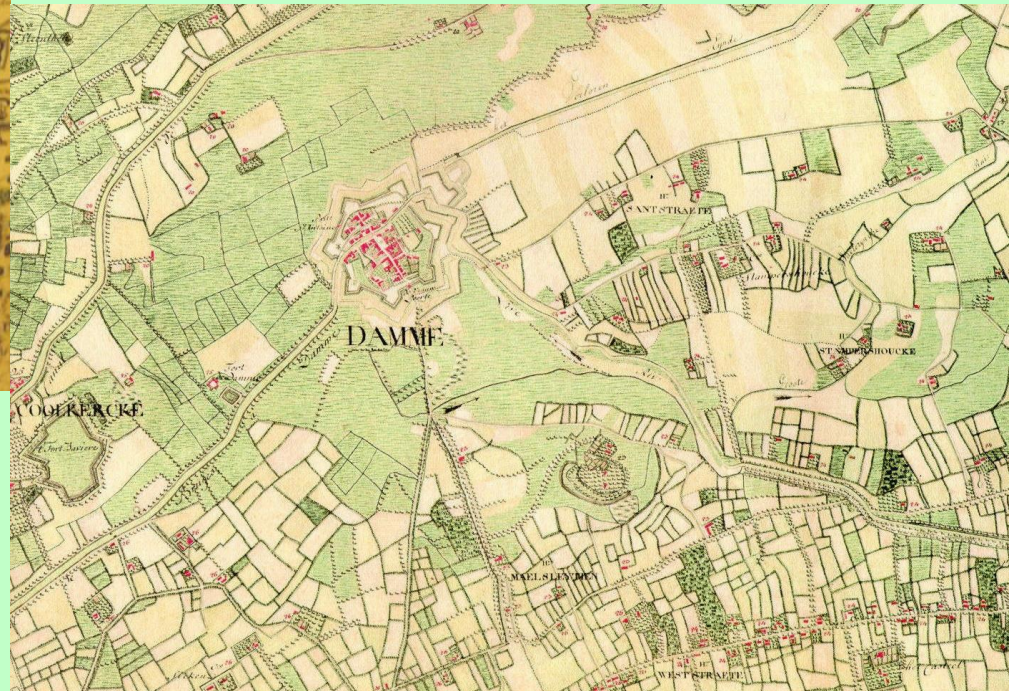
Zonder verleden geen toekomst

Eckhart Kuijken

Kustpolders tot op vandaag een kostbaar erfgoed

XVIIe Eeuw
Oostkustpolders als herkenbare regio

Ferrariskaart 1777:
belangrijke referentie

➤ 50 jaar aandacht voor de polders

(een zeer onvolledige greep uit maatregelen en documenten)

- Nationale survey: invent. Landschappen (Min. Openbare Werken): jaren 1950
- Voorontwerp gewestplannen: 1966- (geen groengebieden in de Oostkustpolders)
- Inventaris reservaten 1970: in de polderstreek alleen Blankaart en Zwin
- Internationale waarden: voorstel Damme als Ramsar-wetland (1971; 2002)
- Eerste milieukartering, Univ. Gent 1971/72: voorloper BWK, planologisch gebruik.
- Ontwerp-gewestplannen en gewestplannen Brugge-Oostkust 1974-1977
- Studieopdrachten Beekvalleien en Polders (RVK) UnivGent 1980-85
- Polderdag Natuurreservaten vzw: Brugge, 1983
- Biologische Waarderingskaarten 1985- ('Hpr'-graslanden als karteringseenheid)
- Vogelrichtlijngebieden Besl. VI. Reg. 1988
- Groene Hoofdstructuur 1992-94
- Structuurplan Kustzone Prov. W.-Vlaanderen 1994
- Habitatrichtlijngebieden Besl. VI. Reg. 1996
- Decreet Natuurbehoud 1997 = grote stap voorwaarts: zorgplicht, VEN e.a.
- Structuurplan Vlaanderen 1997
- Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) 1° fase 2003: ondermaatse invulling
- Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN) 2° fase blijft totaal ontoereikend
- Instandhoudingsdoelstellingen (IHD) Natura 2000: herhaaldelijk uitgesteld
- Terreinverwervingen Natuurpunt en Agentschap Natuur en Bos: groeiende kernen
- Vergelijking kartering graslandhabitats winterganzen 2000~2014: afname 14 %00

Europees Natuurbeschermingsjaar 1970

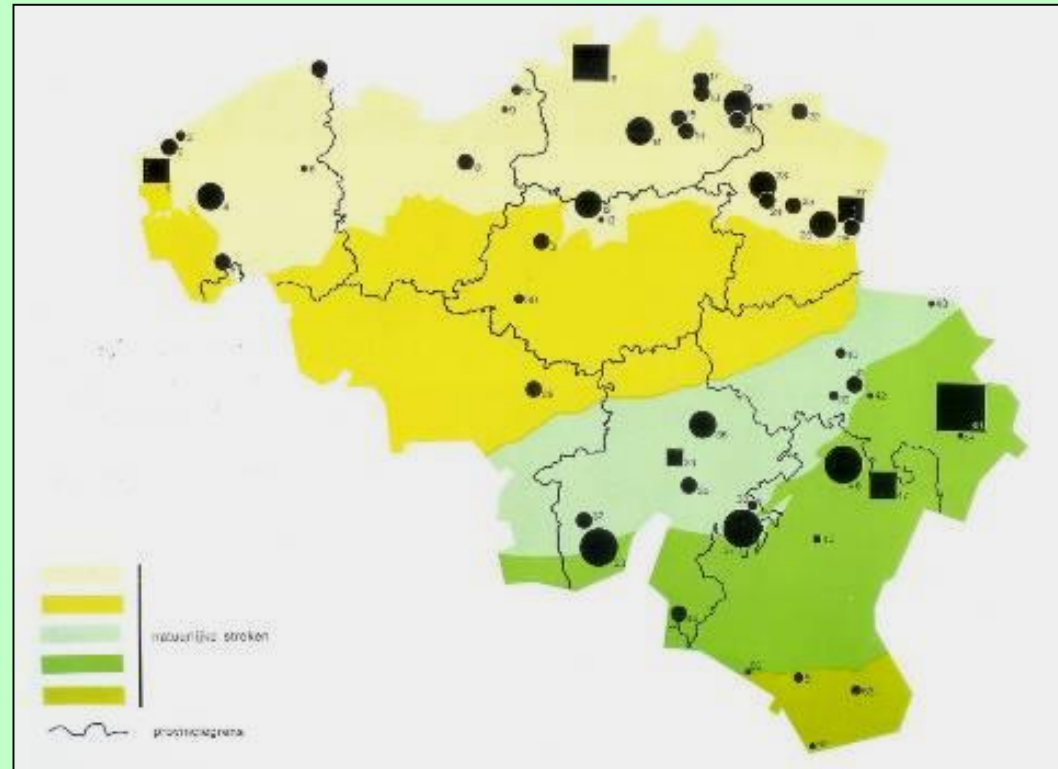
de natuurreservaten van België

door

A. NOIRFALISE
J. HUBLE
W. DELVINGT

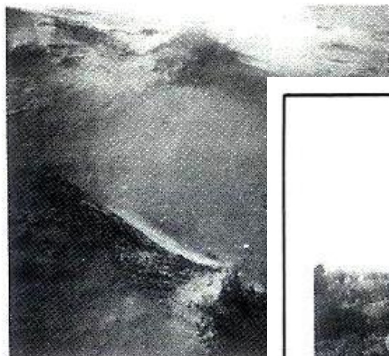

Uitgegeven door het Bestuur van
Waters en Bossen
Ministerie van Landbouw

slechts 2 reservaten in de kustpolders:
de Blankaart en het Zwin

Acties Natuurreservaten vzw 1980-

BEDREIGDE LANDS

Duinen

BEDREIGDE LANDSCHAP

Natuurlijke bossen

BEDREIGDE LANDSCHAP

Beekvalleien

BEDREIGDE LANDSCHAPPEN

Polders

Bijlage NATUURRESERVATEN '80- '85 '90's

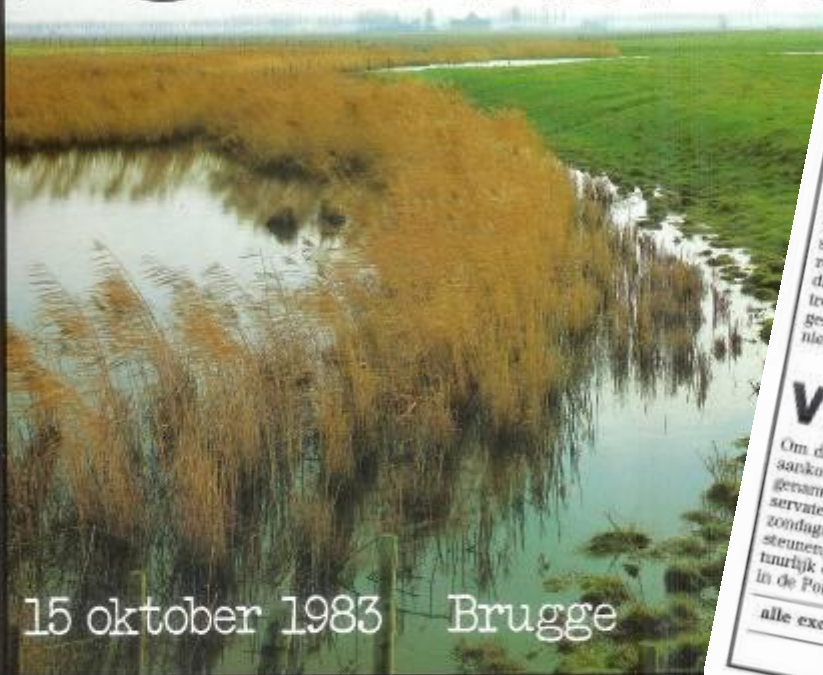

**ik wil
een beter
natuurbeleid**

POLDERDAG

1983

15 oktober 1983 Brugge

Tentoonstelling: landschapsfoto's uit de Polders (door Georges Charlier) - 11 t/m 15 oktober - Concertgebouw, St.-Jacobsstraat 36, 8000 Brugge (doorlopend van 10 tot 20 u.).

Polderdag: 15 oktober (9 u. 30 tot 16 u. 00) - Concertgebouw, St.-Jacobsstraat 36, 8000 Brugge.

Programma

- 09 u. 30: Aankomst en koffie
 - 10 u. 00: Inleiding
 - 10 u. 10: De vroegste bewoning in de Kustvlakte, door **H. Thoen**
— werklidde aan het Seminarie voor Archeologie (Rijksuniversiteit Gent)
 - 10 u. 40: Landschapsoontwikkeling en historische geografie, door **M. Ryckaert**
— Seminarie voor Economische en Sociale Geografie van de Middeleeuwen en Historische Geografie (Rijksuniversiteit Gent)
 - 11 u. 10: Omgevingshistorische belang van de Polders, door **J. Van Gompel**
— conservator van het natuurreservaat 'de Fonteinjes'
 - 11 u. 40: Botanisch belang van de Polders, door **L. Vanhecke**
— Nationale Plantentuin van België
 - 12 u. 25: Einde
 - Lunchpauze
 - 14 u. 15: Kort optreden omtrent de polderproblematiek, door **Willem Vermandere**
— In vandscheide van zijn ledigz bestiet hij zijn betrekking met de polders
 - 14 u. 45: Belang en noodzaak van Rijksoverheidsingenieurs, door **K. Decaenschecker**
— Hoofdingenieur-Directeur van de Nationale Landmaatschappij te Brugge
 - 15 u. 15: Natuurbehoud in de Polders, door **E. Kuijken**
— Lab. voer Natuurbehoud RUG en Regionaal Vice-director van de B.N.V.R.
 - 15 u. 50: Synthese
 - 16 u. 00: Einde
- By elk referaat is de mogelijkheid van discussie voorzien.

Toegang vrij

(de St.-Jacobsstraat ligt vlakbij de markt die gewoonek te bereiken is met het openbaar vervoer. Wie met de auto komt, kan zijn parkeerplaats vinden in de parkeergarage in de Noorderstraat te Brugge.)

Polderactie bracht half miljoen op

Met een half miljoentje koop je geen hectarengrote stukken polder natuur, dat weten we maar al te goed. Toch is dit bedrag als resultaat van onze actie 7 + 77 = 777 een behoorlijk startsom waar we in de praktijk wel wat mee kunnen aanvragen.

Onze polderactie verder steunen kan natuurlijk nog altijd: vul zoveel als u maar wil (of kunt), op een overrekeningnummer (77, 777, 7777...?) en start dit bedrag op rekeningnummer 283-0213075-88 van B.N.V.R., met vermelding project 7. Giften van 1 000 fr. of meer zijn fiscaal afgetrokken bedrag in de vorm van belastingvermindering op nieuw in handen krijgt... Doen dus!

de Reigerie van Westkerke, een BNVR-reservaat waar zowat 150 koppels Blauwe reigers huizen.
afpraak: kerk Westkerke; Westkerke ligt tussen Jabbeke en Gistel.

de Stadswallen van Damme, één der jongste aanwinning ongestoord haar gangetje gaat.
afpraak: stadhuis Damme.

de polders van Uitkerke, een poldervlakte met een architectuur, met sloten, 'zwinnen' en lage uitgevenide weiden: een bemaaid (weide) vogelgebied.
afpraak: Scharebrug.

U bereikt deze plaats door het busduurte laatste tussen Uitkerke en Wenduine te volgen, tot U het Blonkenbergs vaartje kruist.

het Weidegebied van Lampernisse, vanuit de lucht een rechtehoekig groen eiland, met een opmerkelijke geschiedenis en een waardevolle polder natuur.
afpraak: kerk Lampernisse.

Lampernisse ligt even zuidwaarts van de baan Diksmuide-Veruere.

het franse Bambeke, een polderdorp, net over de Belgisch-Franse grens, aan de bovenloop van onze IJzer.
afpraak: kerk Bambeke.

Rij van Popertings over Roesbrugge naar Oostcappel (Fr.). Vandaar nog 5 km. verderop naar 'Bambeke'.

NATUURreservaten 84/85

Ruimtelijke planning: te weinig slagkracht ?

1966
Voorontwerp-
Gewestplan

1977
Definitief
Gewestplan

← 1988
Vogelrichtlijn

1971
'Milieukaart'
Univ. Gent
E. Kuijken
(biol eval. N&L)

1994
Structuurpl.
Kustzone

← 1996
Habitatrichtl.

1974
Ontwerp-
Gewestplan

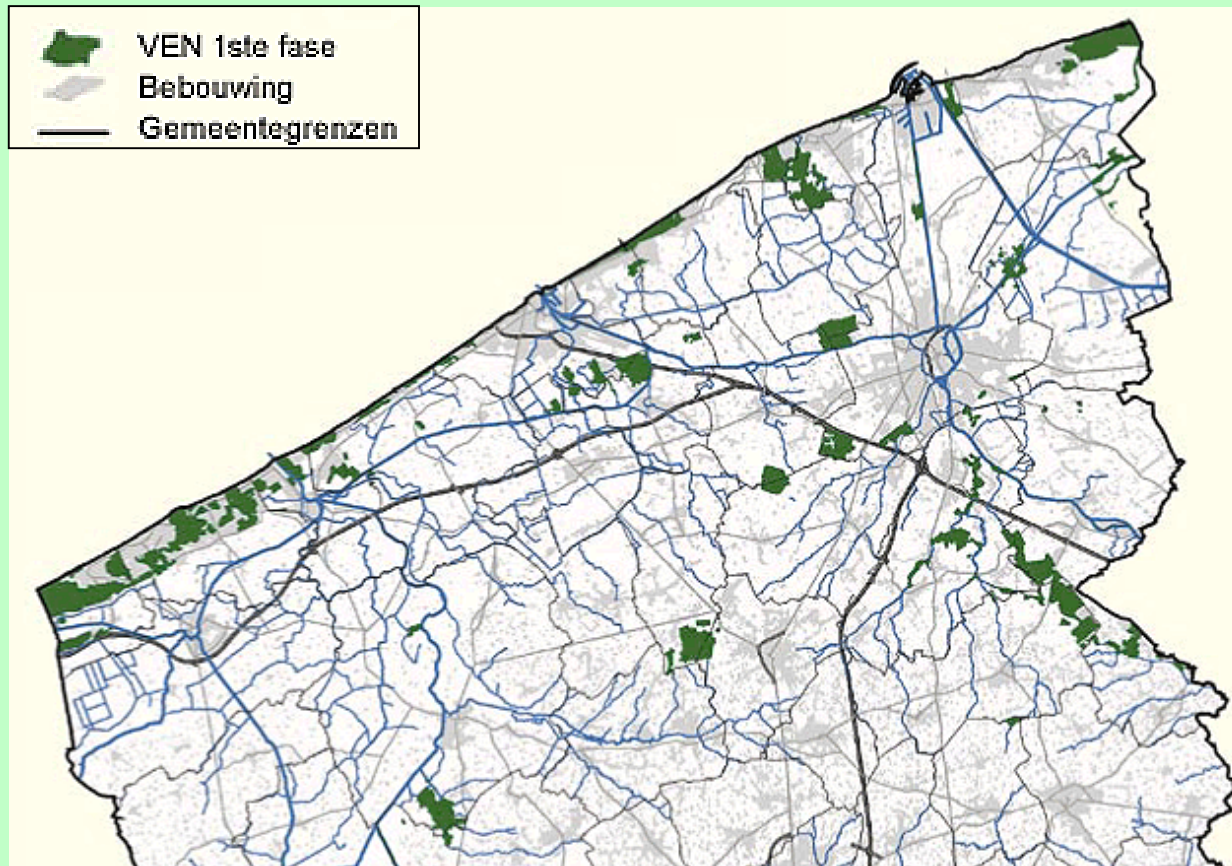

2003
VEN 1° fase

© E. Kuijken

Invulling VEN (Vlaams Ecologisch Netwerk) en graslandbescherming blijft ondermaats

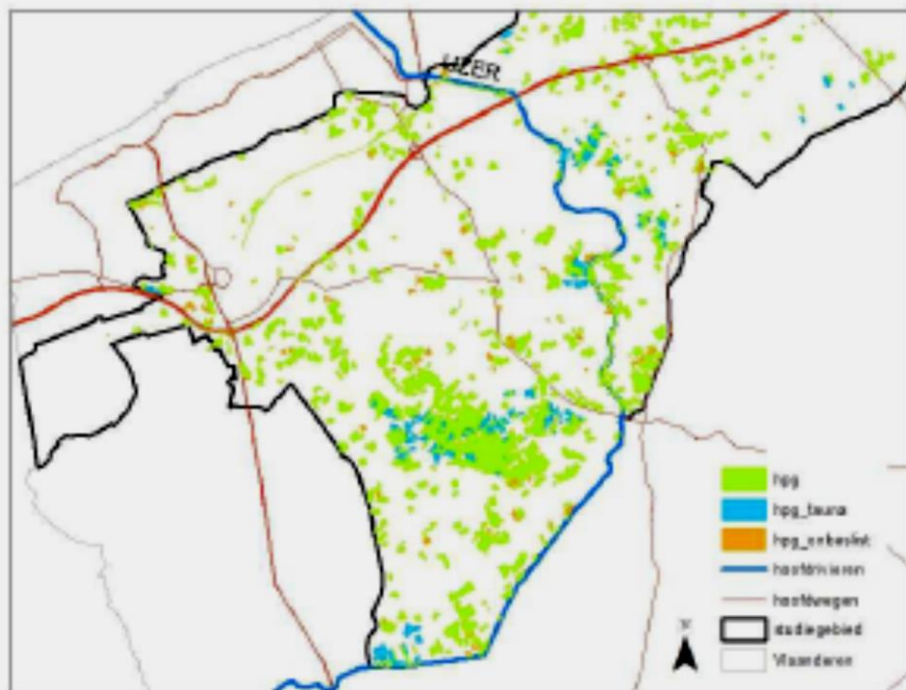
Beslissing Vlaamse Regering 31 maart 2006:

"de Vlaamse minister, bevoegd voor het landbouwbeleid en de zeevisserij, en de Vlaamse minister, bevoegd voor het leefmilieu en het waterbeleid, worden gelast op korte termijn een voorstel aan de Vlaamse Regering voor te leggen dat aangeeft op welke wijze al of niet via de sectorale regelgeving een effectieve bescherming van de poldergraslanden gerealiseerd kan worden"

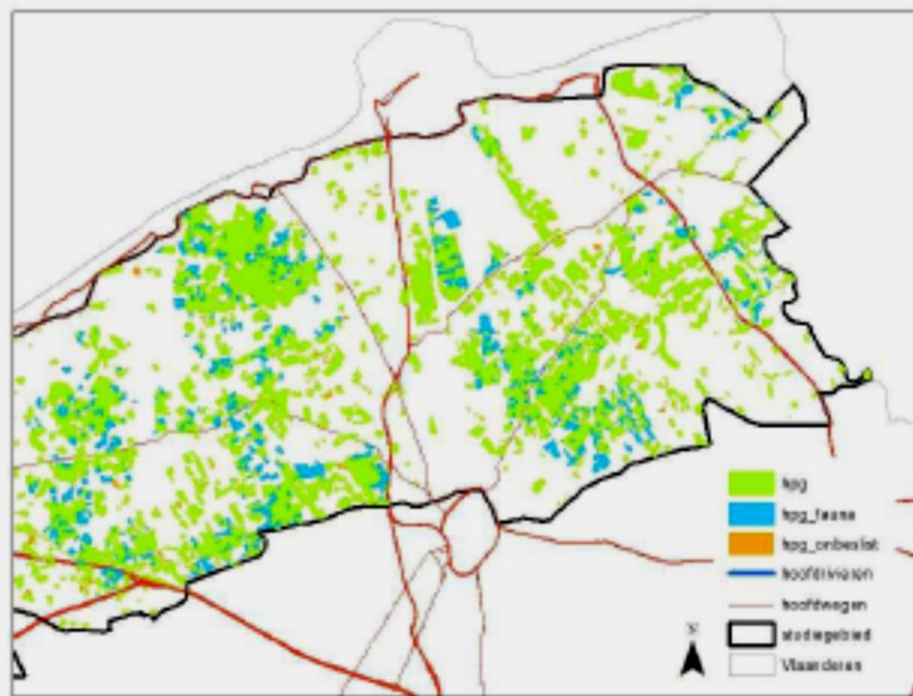
Concrete invulling Natura 2000 (blauwe gebieden)
terreinen beheerd door ANB en Natuurpunt:
klassieke kerngebieden groeien door aankoop

Kaarten INBO 2013 in openbaar onderzoek 2014

Figuur 3-11 Overzichtsk kaart van de historisch permanente graslanden binnen het studiegebied, deelgebied Westkust.

Figuur 3-13 Overzichtsk kaart van de historisch permanente graslanden binnen het studiegebied, deelgebied Oostkust.

Historisch permanente graslanden met microreliëf (Damme)

Zilte poldergraslanden (Lissewege Ter Doest)

Polder van Uitkerke: reservaat van Europese betekenis

Historisch permanente graslanden:
internationale waarden als wetland en vergunningsplicht of
verbod voor wijziging vegetatie bieden geen garantie

Historisch grasland → akker → geëgaliseerd grasland

Nood aan natuurherstel, -ontwikkeling en -beheer: instrumentenmix

terreinverwerving
natuurinrichting (VLM/ANB)
Life-projecten (zie voorbeeld oostkust)
beheerovereenkomsten
bescherming als landschap
betere handhaving van
beschermende maatregelen vereist!

LIFE III

focus

LIFE and Europe's grasslands

Restoring a forgotten habitat

Grasland herstel als prioritaire actie : Life-project polders

Polders en poldergraslanden: besluit

waar natuurbehoud bijdraagt aan

**instandhouding bedreigde soorten en habitats
zorg voor historisch landschap als erfgoed
duurzame landbouwfuncties
waterberging en waterkwaliteit
toerisme en recreatie
natuurbeleving en educatie**

**waar grote nood is aan herstel van recent gescheurd grasland
en invulling van instandhoudingsdoelstellingen**